

Jagoda CICHY¹

Pod merytoryczną opieką –mjr dr. Radosława MILEWSKIEGO

SZKOLENIE KADETÓW FRANCUSKIEJ AKADEMII WOJSKOWEJ SAINT-CYR NA BAZIE 3e REGIMENT ÉTRANGER D'INFANTRIE W GUJANIE FRANCUSKIEJ

Abstrakt: *Gujana Francuska jest to francuskie terytorium zależne o statusie departamentu zamorskiego, położone w północno-wschodniej części Ameryki Południowej. Każdego roku ok 200 kadetów Akademii Wojskowej Saint-Cyr we Francji biorą udział w szkoleniu na bazie 3e Regiment étranger d'infanterie. Panuje tu klimat podrównikowy wilgotni, tak więc częstotliwość opadów przekracza 3500mm rocznie. Fauna Gujany Francuskiej należy do krainy gujańsko-brazylijskiej. Dżungla rządzi się swoimi prawami. Roślinność w tym rejonie ma to do siebie że nie oddaje swoich bogactw „bez walki”. Ważnym aspektem jest specjalne przygotowanie się do szkolenia, zabezpieczenie medyczne (szczepienia) i sprzęt, bez którego niewątpliwie trudno jest walczyć z żywiołem jakim jest dżungla. Dżungla uczy jak przeżyć, uczy współpracy, kreuje silną wolę oraz determinację. Wola walki, nieodłączny czynnik działania każdego żołnierza, tam weryfikuje się bez dwóch zdań. Szkolenie trwa 14 dni i jest niewątpliwie szkołą przetrwania, doświadczeniem i niesamowitą przygodą.*

Słowa kluczowe: *Gujana Francuska, Legia Cudzoziemska, Camp „Szutz”, bytowanie, przetrwanie, szkoła życia, survival.*

WSTĘP

Gdy pierwszy raz stanie się oko w oko z dżunglą, to ma się wrażenie, że jest się w dużym, pięknym ogrodzie botanicznym. Patrząc w głąb, widać tylko nieokiełznaną zielen lasu. Dżungla rozciąga się aż po horyzont. Wilgoć połączona z wysoką temperaturą zaczyna doskwierać od pierwszych chwil w tym środowisku. Zapomnienie się przy tym pięknym widoku i niepamiętanie o ogromnej liczbie żyjących tam węży, pajaków czy skorpionów, jest bardzo niebezpieczne.

1. GUJANA FRANCUSKA – KRAINA LASÓW DESZCZOWYCH

1.1. Ogólna charakterystyka Gujany Francuskiej

Gujana Francuska jest to francuskie terytorium zależne o statusie departamentu zamorskiego, położone w północno-wschodniej części Ameryki Południowej, nad

¹ Jagoda CICHY – studentka studiów wojskowych Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych im. gen. T. Kościuszki we Wrocławiu.

Oceanem Atlantyckim, graniczące na zachodzie z Surinamem, a na południu i południowym wschodzie z Brazylią². Obszary tego kraju były kolonizowane przez Francuzów od początku XVII wieku. W 1900 roku Gujana Francuska utraciła część terytorium na rzecz Brazylii. W 1946 roku kraj otrzymał status departamentu zamorskiego Republiki Francuskiej. Gujana Francuska jest niestabilna gospodarczo i finansowo jednakże jako integralna część Francji należy do Unii Europejskiej. Ogromne wsparcie to w głównej mierze strategiczne znaczenie regionu dla europejskiego państwa z powodu ulokowania tutaj kosmodromu Kourou³. Natomiast podstawą gospodarki lokalnej jest tu rolnictwo, górnictwo i leśnictwo. Północna część kraju zdominowana jest przez klimat równikowy wybitnie wilgotny. W Cayenne, stolicy kraju, średnia temperatura we wrześniu wynosi 26°C, a w czerwcu 25°C. Roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 3500-4000mm. Najintensywniejsze opady notuje się w styczniu i w okresie od marca do czerwca. Wyżyna Gujańska leży w strefie klimatu podrównikowego wilgotnego, w którym wyróżniamy dwie pory wilgotne i jedną porę suchą⁴.

Rys.1. Nieokielznana zieleń dżungli

Źródło: Opracowanie własne na bazie materiałów z Legii Cudzoziemskiej

1.2. Legia Cudzoziemska

Legia Cudzoziemska została powołana przez króla Francji Ludwika Filipa 9 maja 1831r. Francja w tym czasie była stosunkowo krajem tolerancyjnym, który cieszył się wolnością, co stało się formą azylu dla emigrantów z całej Europy i nie tylko. Tu warto obalić mity dotyczące stwierdzenia, iż w jej szeregach służą kryminaliści, anonimowi mordercy, psychopaci do wykonywania „brudnej roboty”. Legia Cudzoziemska jest w pełni profesjonalną i zawodową armią posiadającą wysoką karność oraz sztywne reguły i zasady. Niewątpliwie wysoką cnotą u legionisty jest Kodeks Honorowy Legii Cudzoziemskiej. Określa on wartości takie jak: „Każdy legionista jest twoim towarzyszem broni bez względu na narodowość, rasę czy religię. Zawsze

² *Ameryka Południowa, Przewodnik dla łowców przygód*, National Geographic, Warszawa 2003, s. 30.

³ J. Gimlette, *Dzikie wybrzeże, podróż skrajem Ameryki Południowej*, Wyd. Czarne, Wołowiec 2013.

⁴ *Popularna Encyklopedia Powszechna. Kontynenty i Państwa – Afryka*, Grupa Wydawnicza Bertelsmann, Warszawa 2000, s. 38.

okazujesz mu swoją solidarność, jaka powinna łączyć członków jednej rodziny.”, „Szanujesz tradycję i przełożonych. Dyscyplina i przyjaźń są twoją siłą; odwaga i lojalność twoimi cnotami”⁵. Nieodłącznym elementem L.C. jest śpiew. Podczas szkolenia podstawowego legionista nauczy się ok 20 pieśni i marszów. Priorytetową jest „Le Boudin” – hymn Legii. Jest to jedyna pieśń śpiewana w postawie zasadniczej – „na baczność”.

1.3. Szkolenie Le Centre d'entraînement à la forêt équatoriale (CEFE) na bazie campu „Szutz”

Szkolenie odbywa się na bazie obiektów szkoleniowych 3^oREI (Regiment Étrangere Infanterie) wolnym tłumaczeniu Trzecim Pułku Piechoty Legii Cudzoziemskiej. Główną siedzibą jednostki jest miejscowość Kourou w północnej części Gujany Francuskiej. Głównym zadaniem stacjonujących tam legionistów jest ochrona kosmodromu (międzynarodowego ośrodka badań kosmicznych), gdzie znajduje się wyrzutnia Rakiety Arienne wnosząca satelity i astronautów na orbitę⁶.

Ćwiczenie można podzielić na dwa etapy: przygotowawczy i bytowanie. Czas trwania szkolenia to 14 dni. Dzień pierwszy jest organizacyjny. Przedstawiane są ogólne zasady panujące w campie, zwyczaje, tradycje. Każdy dzień zaczyna się o 4 rano. Priorytetowym przedsięwzięciem jest nauczanie rozbijania miejsca spania, nauka wiązania podstawowych węzłów oraz określenie sposobu zagospodarowania plecaka. Odpowiedzialnym za wyszkolenie jest prowadzący grupę tzw. „instructeur” czyli instruktor. Dodatkowo, każda grupa posiada po dwóch „moniteur”, czyli monitorów, którzy podlegają instruktorowi i odpowiedzialni są za całokształt wyszkolenia grupy poprzez przedstawienie określonych czynności. Za każde przedsięwzięcie żołnierz otrzymuje punkty odpowiadające czasowi lub ilości wykonania danego zadania. Suma punktów decyduje o otrzymaniu odznaki.

Rys. 2. Odznaka nagrodowa po ukończeniu kursu

Źródło: www.legia-cudzoziemska.pl

Obiekt szkoleniowy oparty jest na specjalnie przygotowanych torach przeszkód zarówno indywidualnych jak i grupowych: tor linowy, przeszkód wodnych, przeszkód naturalnych i inne. Proces organizowania miejsca spania rozpoczyna się od wybrania drzew, które powinny znajdować się w odległości 4m od siebie. Następnie lina, na której

⁵ P. Konca, *Legia Cudzoziemska, Byłem Tam*, Wrocław 2009, s. 9.

⁶ *Ibidem*, s 27.

umiejscowimy „bache” czyli dach chroniący nas od deszczu i owadów spadających z drzew. Dalej hamak z moskitierą i hamak sznurkowy, na którym możemy usytuować cały sprzęt. Uposażenie i wyposażenie musi znajdować się powyżej gruntu. Nic nie może zostać na ziemi. Buty umiejscawiamy na dwóch patykach góra do dołu tak, aby uniemożliwić dostanie się do środka owadów, skorpionów i innych małych zwierząt. Pierwsze 7 dni jest nauką przetrwania przy nieprzerwanym treningu fizycznym. Niewątpliwie jest to wykończające ale wartą nauki szkołą życia.

Rys. 3. Linowy tor przeszkód, sierż. pchor. CICHY Jagoda

Źródło: Opracowanie własne na bazie materiałów z Legii Cudzoziemskiej.

2. LOGISTYCZNY WYMIAR PROCESU SZKOLENIA

2.1. Transport

Rozpatrując szkolenie w Gujanie Francuskiej pod aspektem logistycznym, należy zacząć od środków transportu. Przelot z Francji a dokładniej z miejscowości Nantes odbywa się samolotem Boeing 777, który jest wykorzystywany przez wojsko francuskie do przelotów na dalekie odległości. Odległość między miejscowością Nantes a docelową Cayenne wynosi ok 10 000km. Lot trwa ok 9 godzin. Z lotniska im. Félix'a Eboué w Cayenne, samochodami ciężarowymi typu RENAULT GBC 180, kadeci transportowani są do Campu „Szutz” niedaleko miasteczka Regina, który wchodzi w skład 3e Régiment Étranger d'infanterie w Kourou.

Znaczną część Gujany Francuskiej stanowi środowisko wodne. Liczne akweny, rzeki, tereny podmokłe i bagniste otaczają zieleń lasu równikowego. Zważając na ten fakt, najważniejszym środkiem transportu w tym kraju jest łódź „Pirogue”. Jest to płaskodenna łódź, która może transportować 18 osób plus dwie osoby funkcyjne takie jak: piroguer i bosman. Bosman - jest „oczami piroguera”. Ma za zadanie sprawdzać czy nie ma nic na wodzie (konary, skały, kamienie) i pod wodą, aby nie uszkodzić pirogue albo motoru. Piroguer natomiast to sternik, który steruje motorem łodzi.

2.2. Żywność

Żywność w pierwszym etapie, czyli szkolenia, jest zabezpieczona przez wojsko francuskie w formie indywidualnych racji żywnościowych. Jedna racja jest przeznaczona na 24 godziny.

Natomiast w drugim etapie, czyli bytowaniu, pozyskanie jedzenia jest kwestią przeżycia. Dżungla rządzi się swoimi prawami. Roślinność w tym rejonie ma to do siebie, że nie oddaje swoich bogactw „bez walki”. Jeżeli są owoce to wysoko w koronach drzew,

jeżeli już na ziemi to albo zgniłe albo niejadalne. Ważnym jest, aby wiedzieć gdzie szukać. A znajdując, wiedzieć czy jest jadalne czy trujące. Tubylcy mówią, że w lasach wszystko jest jadalne, włącznie z człowiekiem. Problem polega na tym, że nie wszystko da się złapać. Zwierzęta są dla nieprzeszkolonego żołnierza nieuchwytnie. Owadów, pędraków, termitów jest dużo, ale trzeba złapać naprawdę dużo, aby się najeść.

Paradoksalnie, pomimo ogromnej wilgotności tamtego klimatu i ciągłych deszczów, zapotrzebowanie organizmu na wodę w jest niewiele mniejsze od tego na pustyni. Panuje złudne wrażenie, że nie chce się pić, ponieważ cały czas jest się mokrym a wilgoć lasów równikowych daje się we znaki. Należy wzajemnie się pilnować i upominać. Zapotrzebowanie na płyny jest ok 4-5 litrów dziennie (bardzo ważnym jest dodawanie tabletek uzdatniających wodę). Bez tego nietrudno nabawić się chorób tropikalnych i pasożytów.

2.3. Zabezpieczenie materiałowe

Ważnym aspektem w przerwaniu jest wyposażenie żołnierza. Bez specjalnego sprzętu niewątpliwie trudno jest walczyć z żywiołem, jakim jest dżungla. Dwa miesiące przed wyjazdem, każda osoba otrzymuje listę rzeczy w celu ukompletowania niezbędnego sprzętu. Wyposażenie można podzielić na dwie grupy: indywidualne i plecak.

- indywidualne – mundur, kapelusz, buty, kamizelka taktyczna, bidon, kompas, gwizdek, nóż, latarka (najlepiej czołowa), zapalniczka,;
- plecak – lina (10m), ponczo, hamak sznurkowy, hamak z moskitierą, „drybag”, karabińczyki, świece, bidon, moskitiera na głowę, zmienne obuwie, suchy mundur, apteczka, dodatkowe linki, zapasowe sznurówki, kosmetyczka, mydło hipoalergiczne (na sznurku).

Każdy żołnierz dodatkowo wyposażony jest w karabinek „FAMAS” oraz maczetę zwaną lokalnie „coupe-coupe”.

2.4. Zabezpieczenie medyczne

Proces zabezpieczenia medycznego żołnierzy zaczyna się mniej więcej dwa miesiące przed wyjazdem na szkolenie. Obowiązkowo każda osoba wyjeżdżająca do krajów tropikalnych musi otrzymać niezbędne szczepienia przeciwko chorobom takim jak: błonica/teżec (DT) odra/nagminne zapalenie przyusznic/różyczka (MMR), wirusowe zapalenie wątroby typu A i B, dur brzuszny, wścieklizna, żółta gorączka⁷. Po wykonaniu wszystkich zabezpieczeń medycznych wydawana jest Międzynarodowa Karta Szczepień, która jest niezbędnym dokumentem do wyjazdu.

Szkolna służba zdrowia zobowiązana jest również do przeprowadzenia badań (badanie krwi, EKG, badanie laryngologiczne, badanie okulistyczne oraz inne badania profilaktyczne) stwierdzających stan zdrowia oraz zdolność do odbycia szkolenia. Obowiązkowe jest również sprawdzenie grupy krwi.

Na 7 dni przed wyjazdem każda osoba wyjeżdżająca (łącznie z kadrą i personelem) zobowiązana jest do zażywania tabletek przeciwko malarii. Okres brania tabletek to jeden miesiąc od pierwszego dnia zażycia. Chroni to przed zachorowaniem na malarię, która przenoszona jest przez komary. Warto wspomnieć, iż każdy żołnierz otrzymuje indywidualną apteczkę, preparaty przeciwko komarom. Ponadto kobieta-żołnierz otrzymuje tabletki, mające na celu zatrzymanie cyklu menstruacyjnego ze względu na bezpieczeństwo i higienę.

⁷ K. Korzeniewski, *Współczesne operacje wojskowe, zagrożenia zdrowotne w odmiennych warunkach klimatycznych i sanitarnych*, Warszawa 2009, s. 55.

2.5. Zagrożenia

Świat zwierząt podobnie jak roślinność rządzi się swoimi prawami. Fauna Gujany Francuskiej należy do krainy gujańsko-brazylijskiej. Do dużych ssaków należy rzadko występujący jaguar oraz puma. Charakterystycznymi ssakami są również tapiry. Ponadto w koronach drzew występują różne gatunki małp. Gujańska fauna obfituje w wiele gatunków owadów, które stanowią bezpośrednie zagrożenie podczas bytowania. Ważnym jest, aby stosować aerozole przeciwko insektom. Czym mniejsze gatunki, tym bardziej uciążliwe. Mówi się żartobliwie, że „komary biegają tu stadami jak konie”. Dżungla w dzień raczej śpi, budzi się dopiero w nocy. Po zapadnięciu zmroku poluje ok. 70 proc. drapieżników. Uważać trzeba gdzie się stąpa, gdzie siada. Każdy ruch musi być przemyślany a co więcej sprawdzony. Wstawiając z rana, nigdy nie należy postawić stopy na gołym podłożu. Przed założeniem butów należy sprawdzić czy nie znajdują się nic w środku (np. skorpion, pająk). Przed założeniem rzeczy trzeba dokładnie wszystko wytrzeć, aby uniknąć ugryzień. Należy pamiętać, że owady wabi światło. Używając latarki, należy utrzymywać ją z dala od twarzy.

Rzeki będące źródłem pożywiania są jednocześnie źródłem niebezpieczeństw. Zaczynając od drobnych pijawek do kajmanów i węży (anakonda). Candiru (canero), czyli mała rybka, która jest o wiele bardziej niebezpieczna niż piranie - wpływa w otwarte części ciała, wabi ją mocz.

2. GUJANA FRANCUSKA JAKO ŹRÓDŁO DOŚWIADCZEŃ

Cały cykl szkolenia na bazie campu „Szutz” jest niewątpliwie niesamowitym doświadczeniem, które dla kandydata na oficera w Polsce jest wręcz nieosiągalne. W Naszym kraju na tego typu szkolenia jeżdżą wyłącznie siły specjalne, a więc możliwość jest bardzo niska. Jest to środowisko nieznane. Dżungla jako żywioł uczy jak przeżyć, uczy współpracy i kreuje silną wolę, determinację. Wola walki, nieodłączny czynnik działania każdego żołnierza, tam weryfikuje się bez dwóch zdań. Błoto - poruszanie się w nim jest ogromnym wysiłkiem. Buty wręcz zasysają się podczas pokonywania gujańskich lasów. Trzeba przewyciężyć ból, zmęczenie i iść dalej pomagając drużynie. Co więcej, dżungla otwiera światopogląd na nowe kontynenty, zwyczaje. Można więc powiedzieć że wzrastają nasze umiejętności i kompetencje. Współpraca z tak wyszkoloną armią jak Legia Cudzoziemska wzbogaca o nowe doświadczenia i siłę nie tylko fizyczną ale i mentalną.

Rys. 4. Zmagania podczas naturalnego toru przeszkód

Źródło: Opracowanie własne na bazie materiałów z Legii Cudzoziemskiej.

PODSUMOWANIE

Jeżeli Polska nadal chce uczestniczyć w międzynarodowych koalicjach i misjach stabilizacyjnych, warto aby miała żołnierzy wyszkolonych do działania w środowisku równikowym. Pomimo, iż szkolenie jest mordercze fizycznie jak i psychicznie, jest szkołą życia, która unaocznia żołnierzom, na czym polegają prawa dżungli i słynna dewiza obowiązująca w Legii Cudzoziemskiej - „maszeruj albo giń”.

BIBLIOGRAFIA:

1. *Ameryka Południowa, Przewodnik dla lowców przygód*, National Geographic, Warszawa 2003.
2. Gimlette J., *Dziki wybrzeże, podróż skrajem Ameryki Południowej*, Wyd. Czarne, Wołowiec 2013.
3. Konca P., *Legia Cudzoziemska, Byłem Tam*, Wrocław 2009.
4. Korzeniewski K., *Współczesne operacje wojskowe, zagrożenia zdrowotne w odmiennych warunkach klimatycznych i sanitarnych*, Warszawa 2009.
5. *Popularna Encyklopedia Powszechna. Kontynenty i Państwa – Afryka*, Grupa Wydawnicza Bertelsmann, Warszawa 2000.

**TRAINING CADETS OF
THE FRENCH MILITARY ACADEMY
SAINT-CYR ON BASE 3 E ÉTRANGER
REGIMENT D'INFANTRIE IN FRENCH GUIANA**

Summary

The paper is about the training of cadets from all over the world organized in French Guiana. It is based on the 3 e Étranger Regiment D'infanterie. The author was a member of the training.

Keywords: *French Guiana, The French Foreign Legion, Camp „Szutz”, surviving.*